

Тематичен фиш

ОБЩЕСТВЕН ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

От началото на 90-те години на ХХ век и особено след приемането на 25 юни 1998 г.¹ на Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (известна като „Орхуската конвенция“) Европейският съюз разполага с набор от правила, закрепващи принципа за правото на обществеността да получава достъп до информацията за околната среда, съхранявана както от компетентните органи на държавите членки (Директива 90/313/ЕИО на Съвета от 7 юни 1990 г.², Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г.³), така и от самите институции на Европейския съюз (Регламент (ЕО) № 1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г.⁴). Това законодателство допълва релевантните разпоредби на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документите на институциите на Европейския съюз⁵, както и релевантните разпоредби относно достъпа до информация в секторното законодателство на Европейския съюз по въпросите на опазването на околната среда. Оттогава Съдът на Европейския съюз разработи богата практика по най-разнообразни дела.

1 Орхуската конвенция е изготвена от Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ-ООН). Приета е от нейните държави членки на 25 юни 1998 г. на 4-ата министерска конференция в рамките на процеса „Околна среда за Европа“. Влиза в сила на 30 октомври 2001 г.

2 Директива 90/313/ЕИО на Съвета от 7 юни 1990 година за свободния достъп до информация за околната среда (ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 56).

3 Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 9, стр. 200).

4 Регламент (ЕО) № 1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 година относно прилагането на разпоредбите на Орхуската конвенция за достъп до информация, публично участие в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда към институциите и органите на Общността (ОВ L 264, 25.9.2006 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 17, стр. 126).

5 Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 76).

I. Орхуската конвенция и правото на Съюза

Решение от 19 декември 2013 г. (голям състав), Fish Legal и Shirley (C-279/12, EU:C:2013:853)⁶

Fish Legal — организацията, която представлява правните интереси на английската федерация по риболов (Angling Trust), има за задача да противодейства с всички законни средства на замърсяването и другите увреждания на водната среда, както и да защитава въдичния риболов и рибарите. Fish Legal изпраща до две водни дружества, United Utilities Water plc и Yorkshire Water Services Ltd, искания за информация във връзка с изпускания на вода, операции по почистване и аварийни мерки при преливане. Г-жа Shirley пък се обръща към друго водно дружество, Southern Water Services Ltd, за да поиска информация за капацитета на канализацията във връзка с планиран благоустройствен проект в нейното село в графство Кент.

Тъй като не получават поисканата информация от дружествата в сроковете, предвидени в Environmental Information Regulations 2004 (Наредба-закон за информацията за околната среда, наричана по-нататък „EIR 2004“), законодателният акт, с който Директива 2003/4/ЕО е транспонирана в английското право, Fish Legal и г-жа Shirley подават поотделно жалби до Information Commissioner (служителят по информацията). Същият приема, че съответните водни дружества не са публични власти по смисъла на EIR 2004 и че следователно той не може да се произнесе по жалбите.

След като First-tier Tribunal (Първоинстанционен административен съд) отхвърля жалбите им срещу тези решения, делата стигат до Upper Tribunal (Апелативен административен съд, Обединеното кралство), който отправя преюдициално запитване до Съда за тълкуването на член 2, точка 2 от Директива 2003/4/ЕО, за да се изясни дефиницията на понятието „публични власти“, по-конкретно с оглед на ръководството за прилагане на Орхуската конвенция, публикувано от ИКЕ-ООН, и в частност да се установи какви са критериите, по които може да се определи дали субекти като съответните водни дружества, за които е безспорно, че доставят публични услуги, свързани с околната среда, се намират под контрола на орган или на лице по член 2, точка 2, буква а) или б) от Директива 2003/4/ЕО, което би наложило да бъдат квалифицирани като „публични власти“ съгласно член 2, точка 2, буква в) от тази директива. Upper Tribunal (Апелативният административен съд) също така иска да се установи дали член 2, точка 2, букви б) и в) от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че когато дадено лице попада в обхвата на тази разпоредба поради някои от неговите функции, отговорности или извършваните от него услуги, това лице е публична власт само що се отнася до информацията за околната среда, с която то разполага в рамките на тези функции, отговорности и услуги.

Според Съда за целите на тълкуването на Директива 2003/4/ЕО трябва да се вземат предвид текстът и целта на Орхуската конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, която тази директива трябва да въведе в правото на Съюза.

⁶ Това решение е представено в Годишния доклад за 2013 г., стр. 46.

Всъщност като страна по Орхуската конвенция⁷ Европейският съюз се ангажира да осигури в пределите на действие на правото на Съюза принципен достъп до информацията за околната среда, съхранявана от или за публичните власти.

Както потвърждава съображение 5 от Директива 2003/4/ЕО, с приемането на тази директива законодателят на Съюза е целял да осигури съвместимостта на правото на Съюза с тази конвенция с оглед на сключването ѝ от Общността, като е предвидил общи правила, с които да гарантира, че всяко физическо и юридическо лице от държава членка ще има право на достъп до информацията за околната среда, съхранявана от или за публичните власти, без съответното лице да трябва да декларира интерес (т. 35—37).

Макар Ръководството за прилагане на Орхуската конвенция да може да се приеме за обяснителен документ, който при необходимост да се вземе предвид, заедно с други релевантни фактори, за целите на тълкуването на тази конвенция, съдържащите се в него анализи нямат нито задължителна сила, нито нормативния характер, присъщ на разпоредбите на Орхуската конвенция (т. 38).

(За тълкуването на понятието „публични власти“ вж. рубрика III от този фиш, „Понятие за публични власти, длъжни да предоставят достъп до информацията за околната среда“.)

II. Понятие за информация за околната среда

Решение от 17 юни 1998 г., Mecklenburg (C-321/96, EU:C:1998:300)

На основание на Директива 90/313/ЕИО г-н Mecklenburg подава искане до град Пинеберг и окръжния съвет на окръг Пинеберг (наричан по-нататък „окръг Пинеберг“) да му изпратят копие от становището, което администрацията, натоварена с опазването на териториите, е издала в рамките на процедурата по одобряване на плановете за изграждане на западния околновръстен път. Окръг Пинеберг отхвърля искането със съображението, че становището на администрацията не е „информация за околната среда“ по смисъла на член 2, буква а) от Директива 90/313/ЕИО, която е транспонирана в германското право с Umweltinformationsgesetz (Закон за информацията за околната среда), приет на 8 юли 1994 г.

След като окръг Пинеберг и Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Административен съд Шлезвиг-Холщайн) отхвърлят жалбите му против това решение, жалбоподателят обжалва пред Schleswig-Holsteinisches Obergerverwaltungsgericht (Областен административен съд Шлезвиг-Холщайн, Германия), който приема, че поисканото становище на администрацията би могло да представлява „административна мярка за управление на околната среда“ по смисъла на член 2, буква а) от Директива 90/313/ЕИО, и съответно отправя преюдициално запитване до Съда в частност за да изясни дали становището, което спомагателна администрация, натоварена с опазването на териториите, издава в рамките на участието на организациите за защита на обществените интереси в процедурата за одобряване на плановете, може да се смята за административна мярка за управление на околната среда по смисъла на член 2, буква а) от Директива 90/313/ЕИО.

⁷ Решение 2005/370/ЕО на Съвета от 17 февруари 2005 година за сключване от името на Европейската общност на Конвенцията за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по екологични въпроси (ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 201).

Според Съда от текста на тази разпоредба следва, че волята на общностния законодател е да даде на понятието „информация за околната среда“ широко значение, обхващащо както сведения, така и дейности във връзка със състоянието на различните упоменати в Директивата компоненти на околната среда, като се има предвид, че използването като пример понятие „административни мерки“ само илюстрира „дейностите“ или „мерките“, визирани от Директивата.

Следователно, за да може становище на администрацията да съставлява информация за околната среда в упоменатия смисъл, е достатъчно това становище да е акт, който може да засегне или да съхрани състоянието на някой от посочените в Директивата компоненти на околната среда, като конкретно що се отнася до становището, приемано от администрацията, натоварена с опазването на териториите, в рамките на участието ѝ в процедура за одобряване на планове за строителство, това условие е изпълнено, ако становището е годно да повлияе — от гледна точка на свързаните с опазването на околната среда интереси — върху решението за одобряване на съответните планове (т. 19—22; т. 1 от диспозитива).

Решение от 26 юни 2003 г., Комисия/Франция (С-233/00, EU:C:2003:371)

Комисията предявява иск на основание член 226 ЕО да се установи, че като не е транспонирала правилно член 2, буква а) и член 3, параграфи 2, 3 и 4 от Директива 90/313/ЕИО, Френската република не е изпълнила задълженията си по тази директива и по член 189, трета алинея от Договора за ЕО (понастоящем член 288, трета алинея ДФЕС).

Френската република пък поддържа, че разпоредбите на Loi n°78-753 du 17 juillet 1978 portant diverses mesures d'amélioration des relations entre l'administration et le public et diverses dispositions d'ordre administratif, social et fiscal (Закон № 78-753 от 17 юли 1978 г. за въвеждане на различни мерки за подобряване на отношенията между администрацията и обществеността и на различни административни, трудово-осигурителни и данъчни разпоредби) и на Décret n°88-465 du 28 avril 1988, relatif à la procédure d'accès aux documents administratifs (Указ № 88/465 от 28 април 1988 г. за процедурата за достъп до административни документи) надлежно транспонират Директива 90/313/ЕИО във френското право. Макар да признава, че в обхвата на Закон № 78-753 не попадат документите, които публичните ведомства съхраняват в рамките на дейността си като субекти на частното право и които нямат никаква връзка с публичноправната дейност на администрацията, Френската република поддържа, че такива документи не биха могли да представляват „информация за околната среда“ по смисъла на Директива 90/313/ЕИО.

Според Съда, като се има предвид текстът на разпоредбата, и по-конкретно използването на думите „всяка информация“, приложното поле на член 2, буква а) от Директива 90/313/ЕИО, а съответно и на самата директива трябва да се разглежда като широко дефинирано. В този смисъл в него попада всяка информация, която се отнася или до състоянието на околната среда, или до дейностите или мерките, които могат да го засегнат, или пък до дейностите или мерките, предприемани с цел опазване на околната среда, а изброяването в посочената разпоредба не съдържа никакви данни за ограничаване на обхвата ѝ, поради което понятието „информация за околната среда“ по смисъла на Директива 90/313/ЕИО трябва да се разбира като включващо и документите, които не са свързани с извършването на публичноправна административна дейност (т. 44 и 47).

Решение от 16 декември 2010 г., Stichting Natuur en Milieu и др. (C-266/09, EU:C:2010:779)

По искане на дружеството Bayer министърът на здравеопазването и спорта на Кралство Нидерландия, след съгласуване с държавния секретар по въпросите на земеделието, опазването на околната среда и рибарството, изменя Наредбата относно остатъците от пестициди. Наред с останалото, с това изменение е определено ново максимално допустимо количество на остатъците от пестицида пропамокарб във или върху салатата.

Това Stichting Natuur en Milieu, Vereniging Milieudefensie и Vereniging Goede Waar & Co. подават заявление до College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (Съвет за разрешаване на пестициди, наричан по-нататък „СТВ“) да им предостави цялата информация, въз основа на която е приета въпросната наредба. На 8 март 2005 г. те получават отказ, издаден на основание на уреждащия поверителността член 22 от Закона за пестицидите от 1962 г., и го обжалват пред СТВ. След консултации с дружеството Bayer относно поверителността на някои сведения във въпросните документи СТВ отказва да оповести изследванията за остатъци и докладите от полевите изпитания по съображения за опазване на индустриалната тайна.

Сезиран с жалба против това решение, College van Beroep voor het bedrijfsleven (Съвет за обжалване по икономически въпроси, Нидерландия) отправя преюдициално запитване до Съда в частност за да установи дали данните, въз основа на които се определя максимално допустимото количество на остатъци от даден продукт за растителна защита, представляват информация за околната среда по смисъла на член 2 от Директива 2003/4/ЕО и съответно попадат в материалния обхват на тази директива.

Според Съда понятието „информация за околната среда“ по член 2 от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че включва и информацията, предоставена в рамките на национална процедура по издаване или разширяване на обхвата на разрешение за продукт за растителна защита с оглед на определянето на максимално допустимото съдържание в храните и напитките на пестицид, на негова съставка или на получени от неговото разграждане продукти.

Всъщност предоставянето на информация за наличието на остатъци от продукти за растителна защита върху или във даден продукт цели да ограничи опасността да бъде повлиян някой от компонентите на биологичното разнообразие и опасността такива остатъци да се разпръснат например върху почвата или в подпочвените води, така че тази информация, макар сама по себе си да не съдържа пряко оценка на последиците от тези остатъци за човешкото здраве, все пак се отнася до компоненти на околната среда, които могат да му повлияят в случай на прекомерно наличие на остатъци, което може да се провери именно въз основа на тази информация (т. 42 и 43; т. 1 от диспозитива).

Решение от 22 декември 2010 г., Ville de Lyon (C-524/09, EU:C:2010:822)

Град Лион подава искане до Caisse des dépôts et consignations (Каса за депозити и консигнации, наричана по-нататък „CDC“), която поддържа националния регистър на квотите за емисии на парникови газове, да му съобщи броя на квотите, продадени през 2005 г. от операторите на 209 инсталации за централно отопление из цяла Франция.

Тъй като CDC отказва да съобщи тези данни, като се позовава в частност на член 10 от Регламент (ЕО) № 2216/2004 на Комисията от 21 декември 2004 година за стандартизирана и защитена

система от регистри⁸, град Лион се обръща към Commission d'accès aux documents administratifs (Комисията за достъп до административни документи), която издава положително становище — за изпращане на документите с данните за трансакциите. CDC обаче потвърждава отказа си, като се мотивира с това, че разпоредбите на Директива 2003/4/ЕО не уреждали предоставянето на тези данни за трансакции в контекста на схемата от квоти за емисии, за която законодателят на Съюза е предвидил специални правила в Директива 2003/87/ЕО⁹ и Регламент (ЕО) № 2216/2004.

Сезиран с жалба против това решение, Tribunal administratif de Paris (Парижки административен съд, Франция) отправя преюдициално запитване до Съда в частност за да установи дали по отношение на предоставянето на данни за трансакции трябва да се прилага някое от изключенията по член 4 от Директива 2003/4/ЕО, или се прилагат разпоредбите на Директива 2003/87 и на Регламент (ЕО) № 2216/2004, приет в изпълнение на тази директива.

Според Съда предоставянето на данни за трансакции, които се отнасят до имената на титулярите на прехвърлящата и на приемащата партия при прехвърляне на квоти за емисии, до квотите или Киото единиците, участващи в тези трансакции, както и до датата и часа на посочените трансакции, се урежда единствено от специалните правила за публично предоставяне и за поверителност, съдържащи се в Директива 2003/87/ЕО, изменена с Директива 2004/101/ЕО¹⁰, и в Регламент (ЕО) № 2216/2004.

Всъщност тези данни са от категорията на данните за прехвърлените квоти, подлежащи на точно отчитане от държавите членки в съответните национални регистри, за които Регламент (ЕО) № 2216/2004 определя техническите характеристики, правилата за поддържането им и правилата за предоставянето и за поверителността на съдържащата се в тях информация. Следователно за тях се прилага член 19, а не член 17 от Директива 2003/87/ЕО. При това положение, доколкото в член 19 от Директива 2003/87/ЕО няма отпращане към Директива 2003/4/ЕО, аналогично на отпращането в член 17, следва да се приеме, че волята на законодателя на Съюза е не да осигури прилагането на общите разпоредби на Директива 2003/4/ЕО към исканията за достъп до данни за трансакции, а напротив — да въведе специална и изчерпателна уредба за публичното предоставяне на тези данни и за поверителността им (т. 39—41; т. 1 от диспозитива).

Решение от 23 ноември 2016 г., Bayer CropScience и Stichting De Bijenstichting (C-442/14, EU:C:2016:890)

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Съвет за разрешаване на продукти за растителна защита и биоциди, Нидерландия, наричан по-нататък „СТВ“) решава да измени разрешенията за няколко продукта за растителна защита, както и за един биоцид на базата на имидаклоприд, вещество с инсектицидно действие. Stichting De Bijenstichting (наричано по-нататък „Bijenstichting“), нидерландско сдружение за защита на пчелите, отправя искания до СТВ на основание на Директива 2003/4/ЕО за оповестяване на различни документи относно посочените разрешения. Дружеството Bayer, което извършва дейност в частност в областта на защитата на културите и борбата с вредителите и притежава много от тези разрешения, се противопоставя на оповестяването с мотива, че то засяга авторското право и поверителността на търговската или индустриална информация.

⁸ Регламент (ЕО) № 2216/2004 на Комисията от 21 декември 2004 година за стандартизирана и защитена система от регистри съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Решение № 280/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 319, 29.11.2008 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 37, стр. 250).

⁹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 78).

¹⁰ Директива 2004/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността по отношение на проектните механизми, предвидени в Протокола от Киото (ОВ L 338, 13.11.2004 г., стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 12, стр. 61).

СТВ първоначално отхвърля подадените от жалбоподателя искания за оповестяване на информация. *Vijenstichting* обаче обжалва отказа по административен ред, в резултат от което СТВ частично го преразглежда и допуска оповестяване на някои от поисканите документи, като след претегляне на общия интерес от оповестяване и защитата на правото на интелектуална собственост на притежателя на разрешението за пускане на пазара на съответния продукт в частност приема, че фактичката информация относно действителните емисии на продукти за растителна защита или биоциди в околната среда следва да се счита за „информация за емисии в околната среда“ по смисъла на член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО, докато останалите документи не са такава информация от гледна точка на същата разпоредба.

Сезиран с жалби против това решение както от *Bayer*, така и от *Vijenstichting*, *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Съвет за обжалване по икономически въпроси, Нидерландия) отправя преюдициално запитване до Съда в частност относно тълкуването на понятието „информация за емисии в околната среда“ по смисъла на член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО.

Според Съда това понятие обхваща сведенията за естеството, състава, количеството, датата и мястото на емисиите в околната среда на продукти за растителна защита и биоциди и на съдържащите се в тях вещества, както и данните за относително дългосрочното въздействие на тези емисии върху околната среда, по-конкретно информацията относно остатъчните вещества, налични в околната среда след прилагането на съответния продукт, и изследванията на степента на отклонение на веществото при това прилагане, независимо дали тези данни произтичат от полеви или полуполеви проучвания, лабораторни изпитвания или транслокационни проучвания.

Такова тълкуване не предполага, че това понятие обхваща всички данни от преписката за издаване на разрешение за пускане на пазара на продукти за растителна защита или биоциди, и по-конкретно всички данни, получени от извършените проучвания за получаване на разрешението, и не води до оповестяването им във всички случаи. Всъщност това понятие обхваща само данните, свързани с емисии в околната среда, което изключва по-специално не само информацията, която не се отнася до емисии на съответния продукт в околната среда, но и данните относно хипотетични емисии, тоест емисии, които не са действителни или предвидими при нормални или реалистични условия на използване. Ето защо това тълкуване не води до непропорционално засягане на защитата на правата, гарантирани от членове 16 и 17 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 39, параграф 3 от Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (Споразумението ТРИПС) (т. 96, 100, 102 и 103; т. 2 от диспозитива).

III. Понятие за публични власти, длъжни да предоставят достъп до информацията за околната среда

Решение от 18 юли 2013 г., Deutsche Umwelthilfe (C-515/11, EU:C:2013:523)

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (Министерство на икономиката и технологиите, Германия) отказва да уважи молбата на *Deutsche Umwelthilfe eV*, сдружение за защита на околната среда и потребителите, да му бъде предоставена информация, съдържаща се в кореспонденция между това министерство и представители на германската автомобилна промишленост в рамките на процедурата по предварително обсъждане във връзка с приемането на наредба относно етикетите за консумацията на енергия. В това отношение министерството се позовава на Закона за информацията за околната среда от 22 декември 2004 г., който освобождава публичните власти от

задължението за предоставяне на информация за околната среда, когато извършват действия във връзка с приемането на подзаконов нормативни актове.

Сезиран с жалба срещу този отказ, Verwaltungsgericht Berlin (Административен съд Берлин, Германия) иска да установи дали посоченият закон е съвместим с Директива 2003/4/ЕО, и в частност дали член 2, точка 2, втора алинея, първо изречение от Директивата — доколкото в него се посочват публичните власти, действащи в качеството си на законодателни органи — може да се прилага към публичните власти, когато те изготвят и приемат подзаконов нормативен акт като разглеждания в главното производство.

Според Съда член 2, точка 2, втора алинея, първо изречение от Директива 2003/4/ЕО следва да се тълкува в смисъл, че възможността, предоставена на държавите членки с тази разпоредба — да не разглеждат органите или институциите, действащи в качеството на законодателни органи, като публични власти, длъжни да предоставят достъп до съхраняваната от тях информация за околната среда — не може да се прилага по отношение на министерствата, когато те изготвят и приемат нормативни разпоредби с по-нисък ранг от закон.

Във връзка с това тази разпоредба не би могла да се тълкува в смисъл, че действието ѝ се разпростира отвъд необходимото за осигуряване на защитата на интересите, които цели да гарантира, а обхватът на предвидените в нея изключения трябва да се определя с оглед на целите на тази директива. Всъщност именно спецификите на законодателната процедура и характеристиките ѝ особености обосновават съществуването на специален режим за актовете, приемани при упражняване на законодателни правомощия, от гледна точка на правото на информация, предвидено както в Орхуската конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, така и в Директива 2003/4/ЕО. Оттук следва, че характеристиките на разглеждания акт, и по-специално обстоятелството, че е акт с общо приложение, сами по себе си не са основание за освобождаване на приемащия този акт орган от задълженията му по Директивата.

Накрая, тъй като за целите на прилагането на член 2, точка 2, втора алинея, първо изречение от Директива 2003/4/ЕО правото на Съюза не уточнява какво следва да се разбира под законова или идентична по ранг правна норма, преценката на този въпрос се урежда от правото на държавите членки, при условие че не се засяга полезното действие на тази директива (т. 22, 29, 30, 35, 36 и диспозитива).

Решение от 19 декември 2013 г. (голям състав), Fish Legal и Shirley (C-279/12, EU:C:2013:853)¹¹

По това дело (вж. също рубрика I от този фиш, „Орхуската конвенция и правото на Съюза“) с оглед на член 2, точка 2 от Директива 2003/4/ЕО Съдът приема, че предприятия, които доставят публични услуги, свързани с околната среда, каквито са например водните дружества, могат да се намират под контрола на орган или на лице по член 2, точка 2, буква а) или б) от Директивата, поради което трябва да бъдат квалифицирани като публични власти съгласно член 2, точка 2, буква в) от нея, ако тези предприятия реално не определят самостоятелно начина, по който доставят споменатите услуги, тъй като публична власт, която попада в обхвата на член 2, точка 2, буква а) или б) от същата директива, може да оказва решаващо влияние върху дейността на посочените предприятия в областта на околната среда.

---

¹¹ Това решение е представено в Годишния доклад за 2013 г., стр. 46.

Сам по себе си фактът, че субектът е търговско дружество, подчинено на специален за разглеждания сектор регулаторен режим, не може да изключи контрола по смисъла на член 2, точка 2, буква в) от Директива 2003/4/ЕО, доколкото от този режим може да следва, че въпросният субект реално не е независим от държавата, дори ако вследствие от приватизацията на този сектор тя вече не е в състояние да определя текущото му управление (т. 68, 70, 71 и 73; т. 2 от диспозитива).

Освен това член 2, точка 2, буква б) от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че лицето, което попада в обхвата на тази разпоредба, е публична власт, що се отнася до цялата информация за околната среда, с която разполага. Видно от член 3, параграф 1 от Директива 2003/4/ЕО — основна разпоредба на тази директива, която по същество съвпада с член 4, параграф 1 от Орхуската конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда — ако даден субект е квалифициран като публична власт по смисъла на някоя от трите категории по член 2, точка 2 от същата директива, той е длъжен да предостави на всеки заявител цялата съхранявана от или за този субект информация за околната среда, която попада в една от шестте категории информация по член 2, точка 1, освен ако спрямо заявлението се прилага някое от изключенията, предвидени в член 4 от Директивата (т. 78 и 83; т. 3 от диспозитива).

IV. Основания за отказ на публичен достъп до информация за околната среда

Решение от 16 декември 2010 г., Stichting Natuur en Milieu и др. (С-266/09, ЕУ:С:2010:779)

По това дело (вж. също рубрика II от този фиш, „Понятие за информация за околната среда“) College van Beroep voor het bedrijfsleven (Съвет за обжалване по икономически въпроси, Нидерландия) поставя на Съда и въпроса дали претеглянето на интересите, предвидено в член 4 от Директива 2003/4/ЕО, е необходимо във всеки отделен случай, или може да се извършва еднократно със законодателна мярка. Освен това запитващата юрисдикция поставя въпроса за съвместимостта на тази разпоредба с Директива 2003/4/ЕО с член 14 от Директива 91/414/ЕИО¹², който предвижда безусловна поверителност на производствената и търговската информация, „без да се засягат разпоредбите на Директива 2003/4“.

Според Съда член 4 от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденото в него претегляне на обществения интерес от разкриването на информация за околната среда спрямо частния интерес от отказа за разкриване трябва да се извършва във всеки конкретен случай, отнесен до компетентните органи, дори ако националният законодател определя с обща разпоредба критерии, които да улесняват тази сравнителна преценка на интересите.

Всъщност нито разпоредбите на член 14 от Директива 91/414/ЕИО относно пускането на пазара на продукти за растителна защита, нито която и да било разпоредба на Директива 2003/4/ЕО позволяват да се счита, че предвиденото в член 4 от последната директива претегляне на интересите може да бъде заменено с мярка, различна от разглеждането на тези интереси във всеки конкретен случай. Следователно това обстоятелство не е пречка националният законодател да определи посредством обща разпоредба критерии, позволяващи да се улесни тази сравнителна преценка на интересите, при условие че тази разпоредба не освобождава

¹² Директива 91/414/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ОВ L 230, 19.8.1991 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 10, стр. 30).

компетентните органи от задължението им действително да разглеждат всеки конкретен случай, който е отнесен до тях с искане за достъп до информация за околната среда въз основа на Директива 2003/4/ЕО (т. 57—59; т. 3 от диспозитива).

Решение от 28 юли 2011 г., Office of Communications (C-71/10, EU:C:2011:525)

Правителството на Обединеното кралство създава интернет сайт, чрез който да предоставя на обществеността доброволно изпратена от операторите информация за местонахождението на базовите станции за мобилна телефония. След това Office of Communications (Службата по съобщенията) отказва да уважи няколко искания за съобщаване на координатите на тези базови станции, като се мотивира с това, че с оповестяването на тази информация би било разкрито и местонахождението на обектите, използвани за радиомрежата на полицията и на службите за спешна помощ, което би застрашило обществената сигурност по смисъла на член 4, параграф 2, буква б) от Директива 2003/4/ЕО, и че това също така би се отразило неблагоприятно на правата на интелектуална собственост на съответните мобилни оператори по смисъла на член 4, параграф 2, буква д) от Директивата. Information Commissioner (служителят по информацията), а впоследствие и Information Tribunal (Специализиран съд по информацията) обаче разпореждат тази информация да бъде оповестена, като Information Tribunal (Специализираният съд по информацията) в частност приема, че неблагоприятното отражение върху правата на интелектуална собственост на мобилните оператори не надделява над обществения интерес от оповестяване на данните.

Сезиран с този спор, Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) отправя преюдициално запитване до Съда, за да установи какво претегляне на интересите изисква Директива 2003/4/ЕО в случаите, в които оповестяването на информация би могло да накърни отделни интереси, защитени с повече от едно от изключенията по член 4, параграф 2 от Директивата, но това накърняване не би било достатъчно съществено, за да надделее над обществения интерес от оповестяване при отделно разглеждане на тези изключения.

Според Съда член 4, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че когато информация за околната среда се съхранява от или за публичен орган, същият може — претегляйки обществените интереси от разкриване на информацията спрямо интересите от отказ тя да бъде разкрита, за да прецени направеното искане тази информация да бъде предоставена на разположение на дадено физическо или юридическо лице — да вземе предвид едновременно няколко от основанията за отказ, посочени в тази разпоредба (т. 32 и диспозитива).

Решение от 15 януари 2013 г. (голям състав), Križan и др. (C-416/10, EU:C:2013:8)¹³

В спор между г-н Križan, 43 други жители на град Пезинок и самия град Пезинок, от една страна, и Slovenská inšpekcia životného prostredia (Словашка инспекция по въпросите на околната среда, наричана по-нататък „инспекцията“), от друга, относно законосъобразността на няколко разрешения за строителство и експлоатация на депо за отпадъци, жалбоподателите, първо, изтъкват, че заявлението за издаване на разрешение е непълно, доколкото към него не е приложено градоустройствено решение, както предвижда словашкият закон № 245/2003, който транспонира в словашкото право Директива 96/61/ЕО¹⁴, и второ, оспорват отказа да се публикува това градоустройствено решение, издаден по съображението, че то представлява търговска тайна.

¹³ Това решение е представено в Годишния доклад за 2013 г., стр. 45.

¹⁴ Директива 96/61/ЕО на Съвета от 24 септември 1996 година за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (ОВ L 257, 10.10.1996 г., стр. 26; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 3, стр. 183).

Тъй като инспекцията отхвърля жалбата им, жалбоподателите сезират Najvyšší súd Slovenskej republiky (Върховен съд на Словашката република), който отправя няколко преюдициални въпроса до Съда в частност за тълкуването на Директива 96/61/ЕО, изменена с Регламент (ЕО) № 166/2006¹⁵. Той в частност пита Съда дали заинтересованата общественост трябва да има достъп до градоустройственото решение относно разполагането на депото още в началото на процедурата за разрешаване на тази инсталация и дали отказът да се даде публичен достъп до градоустройственото решение може да се обоснове с позоваване на защитата на поверителността на търговската или индустриална информация.

Съдът постановява, че Директива 96/61/ЕО за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването трябва да се тълкува в смисъл, че не позволява на компетентните национални органи да отказват всякакъв, дори и частичен достъп на заинтересованата общественост до решение, с което публичен орган разрешава, съобразно приложимите градоустройствени правила, разполагането на инсталация, която попада в обхвата на тази директива, като се позовават на защитата на поверителността на търговската или индустриална информация, регламентирана от националното законодателство или от законодателството на Съюза с цел защита на легитимен икономически интерес, като се има предвид в частност значението, което има мястото на извършване на една или друга дейност по Директива 96/61/ЕО.

Дори да се допусне, че е възможно някои обстоятелства в мотивите на дадено градоустройствено решение да представляват поверителна търговска или индустриална информация, защитата на поверителността на подобна информация не може да се използва — в нарушение на член 4, параграф 4 от Директива 2003/4/ЕО — за да се откаже всякакъв, дори и частичен достъп на заинтересованата общественост до градоустройственото решение относно разполагането на въпросната инсталация (т. 82, 83 и 91; т. 2 от диспозитива).

Решение от 23 ноември 2016 г., Bayer CropScience и Stichting De Bijenstichting (C-442/14, EU:C:2016:890)

По това дело (вж. също рубрика II от този фиш, „Понятие за информация за околната среда“) College van Beroep voor het bedrijfsleven (Съвет за обжалване по икономически въпроси, Нидерландия) поставя на Съда и въпрос за прилагането на изключението относно търговската и индустриалната информация по член 4, параграф 2, първа алинея, буква г) от Директива 2003/4/ЕО в контекста на тълкуването на понятието „информация за емисии в околната среда“ по смисъла на член 4, параграф 2, втора алинея от Директивата.

Според Съда Директива 2003/4/ЕО има за цел да гарантира достъп по принцип до информация за околната среда, съхранявана от или за публичните власти, и да постигне възможно най-широка систематична достъпност и разпространение на посочената информация сред обществеността, както личи от съображение 9 и член 1 от тази директива. От това следва — както предвиждат изрично член 4, параграф 4, втора алинея от Орхуската конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, както и съображение 16 и член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО — че оповестяването на информацията трябва да е общото правило и предвидените в тези разпоредби основания за отказ трябва да се тълкуват ограничително.

В това отношение, като предвижда, че поверителността на търговската или индустриална информация не може да се противопостави на оповестяването на информацията за емисии в

¹⁵ Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 година за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на Директиви 91/689/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 15, стр. 212).

околната среда, член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО позволява конкретно прилагане на това общо правило и на принципа за възможно най-широк достъп до информацията за околната среда, съхранявана от или за публичните власти. От това следва, че не трябва да се приема ограничително тълкуване на понятията „емисии в околната среда“ и „информация за емисии в околната среда“ по смисъла на член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО (т. 55—58).

За целите на тълкуването на понятието „емисии в околната среда“ по смисъла на член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО същото не трябва да се разграничава от понятията „освобождавания“ и „изпускания“ в околната среда.

Всъщност, от една страна, такова разграничение не е предвидено в Орхуската конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, която предвижда само, в член 4, параграф 4, първа алинея, буква d), че защитата на търговската и промишлена тайна не може да се противопостави на оповестяването на информация за емисиите, имаща отношение към опазването на околната среда. От друга страна, разграничаването между емисии, освобождавания и други изпускания няма видимо отношение към преследваната с Директива 2003/4/ЕО цел на оповестяването на информация за околната среда и би било изкуствено. Всъщност както емисиите на газ или вещества в атмосферата, така и другите изпускания или освобождавания, като например изпускания на вещества, препарати, организми, микроорганизми, вибрации, топлинни лъчения или шумове в околната среда, и по-специално във въздуха, водите или почвата, могат да засегнат тези отделни компоненти на околната среда. Освен това понятията „емисии“, „освобождавания“ и „изпускания“ в голяма степен се припокриват, както личи от използването на думите „други изпускания“ в член 2, точка 1, буква б) от тази директива, от който следва, че емисиите и освобождаванията също представляват изпускания в околната среда (т. 62—65 и 67).

Член 4, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че при представена молба за достъп до информация за емисии в околната среда, чието оповестяване засяга някой от интересите, посочени в член 4, параграф 2, първа алинея, букви а), г), е)—з) от тази директива, трябва да се оповестят само релевантните данни, които могат да бъдат извлечени от източника на информация и се отнасят до емисиите в околната среда, ако е възможно тези данни да бъдат отделени от останалата информация, съдържаща се в посочения източник, което националният съд трябва да провери (т. 106; т. 3 от диспозитива).

V. Размер на таксата за достъп до информация за околната среда

Решение от 6 октомври 2015 г., East Sussex County Council (C-71/14, EU:C:2015:656)¹⁶

Във връзка със сделка с недвижим имот PSG Eastbourne — предприятие, което се занимава със справки относно недвижими имоти, подава заявление за предоставяне на информация за околната среда до общинския съвет на Източен Съсекс. Общинският съвет дава поисканите отговори, като ги извлича от база данни, използвана и за изпълнението на други задачи, и съответно събира няколко такси въз основа на стандартизирана тарифа.

¹⁶ Това решение е представено в Годишния доклад за 2015 г., стр. 65.

След като PSG Eastbourne обжалва начислените му такси, Information Commissioner (служителят по информацията) постановява с решение, че тези такси не са съобразени с член 8, параграф 3 от Environmental Information Regulation 2004 (Наредба-закон за информацията за околната среда), която транспонира Директива 2003/4/ЕО в английското право, защото обхващат разходи, различни от пощенски и копирни разходи или други материални разноски, свързани с предоставянето на исканата информация. Тогава общинският съвет подава жалба против това решение, като твърди, че съдържащите се в тарифата му такси са законни и не надхвърлят разумния размер.

First-tier Tribunal (Първоинстанционен административен съд, Обединеното кралство) отправя преюдициално запитване до Съда, като иска да се даде тълкуване на член 5, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО и на понятието „разумен размер“, както и да се изясни дали част от разходите, свързани с поддържането на базата данни на общинския съвет, и непреките разходи, които могат да се отнесат към отделеното от служителите му време за поддържането на тази база данни, все пак може да бъдат включени при изчисляването на събираните такси.

Според Съда член 5, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че таксата за предоставяне на определен тип информация за околната среда не може да включва никаква част от разходите за поддържане на база данни, използвана за тази цел от публичния орган, но може да включва непреките разходи, които могат да се отнесат към отделеното от служителите на този орган време за отговор по отделни заявления за информация, надлежно отчитано при определянето на таксата, стига общият размер на посочената такса да не надхвърля разумния размер.

Всъщност от член 5, параграф 1 от Директива 2003/4/ЕО във връзка с член 3, параграф 5, буква в) от тази директива следва, че по принцип само разходите, които не произтичат от създаването и поддържането на регистри, списъци и средства за проучване, могат да бъдат отнесени към предоставянето на информация за околната среда и са разходи, за които националните власти имат право да начисляват такса на основание на член 5, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО. Тези разходи обхващат не само пощенските и копирните разходи, но и разноските, които могат да се отнесат към отделеното от служителите на съответния публичен орган време за отговор по отделно заявление за информация — нещо, което включва по-специално времето за търсене на въпросната информация и за въвеждането ѝ в желанния формат. В допълнение, предвид използването на понятието „действителна себестойност“ в съображение 18 от Директива 2003/4/ЕО, непреките разходи, които са надлежно отчетени, поначало могат да бъдат включени при изчисляването на предвидената в член 5, параграф 2 от цитираната директива такса. Всъщност включването на непреките разходи при изчисляването на тази такса е в съответствие със стандартните счетоводни принципи. Посочените разходи обаче могат да бъдат включени при изчислението на въпросната такса само ако е възможно да бъдат отнесени към елемент на разход, който спада към предоставянето на информация за околната среда (т. 34, 36, 39, 40 и 45; т. 1 от диспозитива).

Що се отнася до второто условие, закрепено в член 5, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО, а именно общият размер на предвидената в тази разпоредба такса да не надхвърля определен разумен размер, не бива да се допуска тълкуване на понятието „разумен размер“, което би могло да окаже възпиращ ефект върху лицата, които искат да получат информация, или да ограничи правото им на достъп до нея. За да се прецени дали дадена такса, събирана на основание член 5, параграф 2 от Директива 2003/4/ЕО, има възпиращ ефект, следва да се отчитат и икономическото положение на лицето, подало заявлението за информация, и общият интерес, свързан с опазването на околната среда. Ето защо тази преценка трябва не само да се направи от гледна точка на икономическото положение на заинтересованото лице, но и да почива на обективен анализ на размера на въпросната такса. В този смисъл посочената такса не бива нито да надхвърля

финансовите възможности на заинтересованото лице, нито във всеки случай да се явява обективно неразумна.

В допълнение, сам по себе си фактът, че с оглед на икономическото положение на съответните лица дадена такса не е възпираща, не освобождава публичния орган от задължението му да гарантира също, че посочените такси не изглеждат неразумни за обществеността предвид общия интерес, свързан с опазването на околната среда (т. 42—44).

VI. Право на достъп до информацията за околната среда, съхранявана от европейските институции

Решение от 14 ноември 2013 г., LPN и Финландия/Комисия (C-514/11 P и C-605/11 P, EU:C:2013:738)

Liga para a Protecção da Natureza (наричана по-нататък „LPN“) е неправителствена организация за опазване на околната среда. През 2003 г. LPN подава жалба пред Европейската комисия, в която поддържа, че с проекта за язовир на река Сабор в Португалия се нарушава Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна¹⁷. По-късно, през 2007 г., LPN подава до Комисията искания за достъп до информацията относно обработването на жалбата ѝ и за справка с някои документи. Комисията отхвърля исканията по съображението, че поисканите документи са свързани с процедура, която е в ход, което попада както в обхвата на изключението по член 4, параграф 2, трето тире от Регламент (ЕО) № 1049/2001, което се отнася до защитата на целите на дейностите по инспектиране, разследване и одит, така и в обхвата на изключението по член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1367/2006, съгласно който се счита, че съществува „по-висш обществен интерес“, когато исканата информация се отнася до емисии в околната среда, освен ако става дума за разследвания, по-специално относно възможни нарушения на правото на Общността.

Тъй като Общият съд отхвърля жалбата на LPN против спорното решение¹⁸, LPN и Република Финландия обжалват решението му пред Съда.

По този повод Съдът се произнася в частност по въпроса дали следва да се приеме, че съществува обща презумпция, че при подобни обстоятелства оповестяването на документите от преписката по производството за установяване на неизпълнение на задължения би могло да засегне защитата на целите на дейност по разследване. Доколкото редакцията и структурата на двете изречения на член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1367/2006 показват намерението на законодателя да изключи производствата за установяване на неизпълнение на задължения от приложното поле на тази разпоредба в нейната цялост, Съдът заключава, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1367/2006 не влияе върху проверката, която Комисията трябва да извърши по силата на Регламент (ЕО) № 1049/2001, когато искането за достъп има за предмет документите от преписката по производство за установяване на неизпълнение на задължения, което е все още в досъдебната си фаза (т. 84 и 85).

¹⁷ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109).

¹⁸ Решение на Общия съд от 9 септември 2011 г., LPN/Комисия (T-29/08, EU:T:2011:448).

Решение от 23 ноември 2016 г., Комисия/Stichting Greenpeace Nederland и PAN Europe (C-673/13 P, EU:C:2016:889)

Като се позовават както на Регламент (ЕО) № 1049/2001, така и на Регламент (ЕО) № 1367/2006, Stichting Greenpeace Nederland и Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) искат от Комисията достъп до няколко документа относно първото разрешение за пускане на пазара на активното вещество глифозат, издадено в приложение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита. През 2011 г. генералният секретар на Комисията дава достъп до изготвения от Федерална република Германия проект на доклад за оценка, с изключение на том 4 от него, за който германските власти отказват да бъде оповестен. Генералният секретар на Комисията в частност приема, че няма по-висш обществен интерес по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1367/2006, който да обосновава оповестяването на този документ, както и че от процедурата, по която глифозатът е бил включен в приложение I към Директива 91/414, се установява, че предвидените с Регламент (ЕО) № 1367/2006 изисквания за предоставяне на обществеността на информацията относно въздействието на това вещество върху околната среда са отчетени, а при това положение превес би трябвало да имат интересите на производителите на това вещество.

Общият съд уважава жалбата на Greenpeace Nederland и PAN Europe срещу това решение в частност по съображението, че исканата информация има отношение към емисии в околната среда по смисъла на член 6, параграф 1, първо изречение от Регламент (ЕО) № 1367/2006¹⁹, след което Европейската комисия подава жалба до Съда срещу решението на Общия съд.

Съдът отменя обжалваното съдебно решение и приема, че понятието за информация, отнасяща се до емисии в околната среда по смисъла на член 6, параграф 1, първо изречение от Регламент (ЕО) № 1367/2006, не трябва да се тълкува ограничително. Всъщност целта на Регламент (ЕО) № 1049/2001, както се посочва в съображение 4 и член 1 от него, е да предостави на обществеността възможно най-широко право на достъп до документите на институциите. В допълнение, както предвижда член 1 от Регламент (ЕО) № 1367/2006, целта на този регламент е да се постигне възможно най-широка системна наличност и разпространение на притежаваната от институциите и органите на Съюза информация за околната среда.

Всъщност изключенията от принципа на възможно най-широк достъп до документите на институциите, и по-специално изключенията по член 4 от Регламент (ЕО) № 1049/2001, трябва да се тълкуват и прилагат ограничително единствено доколкото дерогират този принцип. Впрочем необходимостта от такова ограничително тълкуване се потвърждава от съображение 15 от Регламент (ЕО) № 1367/2006. Същевременно, като въвежда презумпцията, че оповестяването на информацията, отнасяща се до емисии в околната среда, с изключение на свързаната с разследвания, се смята за по-висш обществен интерес от интереса от защита на търговските интереси на определено физическо или юридическо лице, така че защитата на споменатите търговски интереси не може да бъде противопоставена на оповестяването на тази информация, член 6, параграф 1, първо изречение от Регламент (ЕО) № 1367/2006 наистина дерогира правилото за претегляне на интересите, залегнало в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1049/2001. Така обаче член 6, параграф 1, първо изречение прави възможно конкретното прилагане на принципа на възможно най-широк достъп до информацията, притежавана от институциите и органите на Съюза, поради което ограничителното тълкуване на тази разпоредба не може да бъде обосновано (т. 51—54).

Във връзка с отмяната обаче Съдът все пак отбелязва, че това понятие няма как да включва всякаква информация, която има каквато и да било връзка, дори пряка, с емисии в околната среда.

---

¹⁹ Решение на Общия съд от 8 октомври 2013 г., Stichting Greenpeace Nederland и PAN Europe/Комисия (Т-545/11, EU:T:2013:523, т. 75).

Всъщност, ако посоченото понятие се тълкува в смисъл, че обхваща подобна информация, то до голяма степен би изпразнило от съдържание понятието „информация за околната среда“ по смисъла на член 2, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 1367/2006. Затова подобно тълкуване би лишило изобщо от полезен ефект предвидената с член 4, параграф 2, първо тире от Регламент (ЕО) № 1049/2001 възможност за институциите да откажат оповестяването на информация за околната среда по-специално със съображението, че това оповестяване би засегнало защитата на търговските интереси на определено физическо или юридическо лице и би създадо риск за равновесието, което законодателят на Съюза е желал да осигури между целта за прозрачност и защитата на тези интереси. То също така би довело до несъразмерно засягане на гарантираната с член 339 ДФЕС защита на професионалната тайна (т. 81).

Решение от 13 юли 2017 г., Saint-Gobain Glass Deutschland/Комисия (С-60/15 Р, ЕУ:С:2017:540)

Дружеството Saint Gobain, което извършва дейност на световния пазар на стъкло и стопанисва инсталации, попадащи в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, подава заявление до Комисията на основание на Регламент (ЕО) № 1049/2001 и Регламент (ЕО) № 1367/2006 да получи достъп до документ, изпратен на Комисията от Федерална република Германия в рамките на процедурата по член 15, параграф 1 от Решение 2011/278/ЕС на Комисията от 27 април 2011 г.²⁰ Документът съдържа информация за разположени на германска територия инсталации на Saint Gobain.

Тъй като тази информация поначало произхожда от Федерална република Германия, на основание член 4, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1049/2001 Комисията се допитва до тази държава членка, която първоначално се противопоставя на оповестяването на информацията. Впоследствие германските органи решават да публикуват част от информацията и тогава Комисията разрешава частичен достъп до исканата информация на основание член 4, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕО) № 1049/2001. Комисията в частност приема, че пълното оповестяване на исканата информация би засегнало сериозно процеса на вземане на решения в тази институция и би навредило на диалога между Комисията и държавите членки. Освен това тя посочва, че член 6 от Регламент (ЕО) № 1367/2006 не съдържа разпоредби, които да изключват прилагането на изключението по член 4, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕО) № 1049/2001, и че според нейните констатации няма по-висш обществен интерес по смисъла на този член, който да диктува пълното оповестяване на исканата информация, доколкото изтъкнатите от жалбоподателя интереси според Комисията са изцяло частни.

Общият съд отхвърля жалбата на Saint-Gobain срещу това решение и дружеството подава жалба до Съда против решението на Общия съд²¹.

Съдът отменя решението на Общия съд и спорното решение на Комисията, след като констатира, че Общият съд е допуснал грешка при прилагането на правото, понеже не е тълкувал стриктно член 4, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕО) № 1049/2001. В това отношение Съдът по-конкретно приема, че използваното в тази разпоредба понятие „процес на вземане на решение“ трябва да се тълкува като отнасящо се до самото вземане на решение, без да обхваща цялата административна процедура, довела до него. Освен това задължението за стриктно тълкуване означава, че сама по себе си констатацията, че съществува риск от отрицателни последици и че е

²⁰ Решение 2011/278/ЕС на Комисията от 27 април 2011 година за определяне на валидни за целия Европейски съюз преходни правила за хармонизираното безплатно разпределяне на квоти за емисии съгласно член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 130, 17.5.2011 г., стр. 1).

²¹ Решение на Общия съд от 11 декември 2014 г., Saint-Gobain Glass Deutschland/Комисия (Т-476/12, ЕУ:Т:2014:1059).

възможно заинтересовани лица да упражнят влияние върху процедурата, не е достатъчна, за да се приеме, че оповестяването на някои вътрешни документи би засегнало сериозно течащия процес на вземане на решение (т. 61, 63 и 75—78).

Доколкото в случая става дума за заявление за достъп до информация, която е свързана с околната среда и съответно попада в обхвата на Регламент (ЕО) № 1367/2006, в член 6 от който са добавени по-специфични правила към разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1049/2001, Съдът подчертава, че това стриктно тълкуване на член 4, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕО) № 1049/2001 се налага и с оглед на целта на Регламент (ЕО) № 1367/2006, а именно да се приложат разпоредбите на Орхуската конвенция по отношение на институциите и органите на Съюза (т. 65, 66 и 78—81).

* * *

Всички упоменати в този фиш решения са индексирани в Справочника на съдебната практика, рубрика 4.23.